

INNLANDSHAVET – en blå-grønn nasjonal arena for bioøkonomi *- en prosjektbeskrivelse*

Samarbeidspartnere innenfor næringsliv, politikk, forskningsmiljøer samt havbruks- og landbruksnæringer har i dialog blitt enige om å etablere en ny nasjonal blå-grønn arena for bioøkonomi under fellesbetegnelsen INNLANDSHAVET. Den første arenasamlingen vil foregå i Hamar kulturhus torsdag 3. november 2016 under Lutfiskfestivalen. Det er vår ambisjon å ha en slik arena hvert år koblet til samme arrangement på samme sted, til samme tid.

Til arrangementet i Hamar den 3. november 2016 vil det gå ut spesifikke invitasjoner til sentrale, utvalgte nøkkelpersoner innenfor de respektive næringer, politikk og forsknings-/fagmiljøer. Formelt sett er det hhv NHO Mat og Drikke og Sjømat Norge som står som arrangør, mens den praktiske gjennomføringen av INNLANDSHAVET blir håndtert av Hedmark Kunnskapspark og NHO Innlandet.

PROGRAMKOMITÉ

For å sikre topp faglig kvalitet på arenaen er det utnevnt en programkomité med ansvar for faglig innhold og foredragsholdere. Programkomitéen består av følgende personer:

- Konsernsjef/CEO **Thomas Farstad**, Norway Seafoods Group AS - LEDER
- Adm.dir **Øyvind Fylling-Jensen**, Nofima
- Fagsjef samfunnskontakt og industri, **Kristin Alnes**; Sjømat Norge
- Adm.dir **Sverre Bjørnstad**, Geno
- Direktør nærings- og matpolitikk, **Gaute Lenvik**, NHO Mat og Drikke

Ytterligere detaljer om organisering av INNLANDSHAVET, se under avsnittet ORGANISERING side 4.

PROGRAMKOMITÉENS MANDAT

Ambisjonen med INNLANDSHAVET er å etablere en nasjonal konferanse om bioøkonomi hvor grønn og blå sektor møtes for å drøfte utfordringer og muligheter innenfor norsk matindustri. I dag eksisterer det ingen slik felles arena for utveksling og diskusjon av forskning, innovasjon og næringspolitiske muligheter innenfor sjømat og landbasert matproduksjon i Norge. Målgrupper er regjering, stortingsrepresentanter, næringslivsledere, forsknings- og kunnskapsmiljøer og finans- og rådgivningsmiljøer på nasjonalt toppnivå.

Formålet med INNLANDSHAVET er å anskueliggjøre de uforløste mulighetene som vi mener ligger i å samle all matproduksjon i en felles nasjonal strategi. Hver for seg representerer norsk sjømat og landbasert matproduksjon en årlig matvareproduksjon for mange ti-talls milliarder kroner med tusenvis av arbeidsplasser både direkte i næringen, i leverandørindustri og i tjenesteytende næringer.

Det er vår intensjon å samle all kompetanse om dette i en ny nasjonal møteplass for utviklingen av et felles matbegrep og en konkretisering av hva bioøkonomi er og kan bli for Norge. I dette ligger det et mål om å bidra til å styrke og utvikle tradisjonelle råvarer og kjente verdikjeder og realisere mulighetene innenfor nye råvarer og hittil ukjente verdikjeder i en sirkulær økonomi hvor biomassen utnyttes på en bærekraftig måte (sosialt, økonomisk og miljømessig) og hvor matproduksjon kommer først.

Programkomitéen skal på selvstendig grunnlag utarbeide et program med fokus på både blå og grønn sektor, og som fatter interesse hos og skaper forankring for konferansen INNLANDSHAVET hos toppledere innen industri, finans, akademia, politikk og forvaltning. Det bes om at organisasjonene NHO Mat og Drikke, Sjømat Norge står som avsendere av invitasjon til konferansen. Det forutsettes at respektives nettverk brukes aktivt for å skape forankring for Innlandshavet.

BAKGRUNN FOR INITIATIVET

I dag er det ingen felles arena for utveksling av forskning, innovasjon og næringspolitiske muligheter innenfor sjømat og landbruk i Norge. Sjømatnæringen opererer for seg, landbruket for seg. Den blå og grønne næringen mangler en møteplass for å utveksle meninger, kunnskap og framtidstanker. Dette bekreftes i begge næringer og i politisk ledelse.

INNLANDSHAVET har støtte i regjeringen, representert ved tidligere fiskeriminister, nå EU-minister Elisabeth Aspaker, fiskeriminister Per Sandberg, i Stortinget repr. ved Arbeiderpartiets landbrukspolitiske talsperson Knut Storberget og Høyres medlem i næringskomitéen, stortingsrepresentant Gunnar Gundersen.

Bak initiativet til å etablere INNLANDSHAVET står konsernsjef/CEO Thomas Farstad i Norway Seafoods, tidligere statsråd Sylvia Brustad og festivalsjef Oddvar Hemsøe i Lutfiskfestivalen.

Prosjektet støttes av Nofima samt Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond. I tillegg er Norges Bondelag, Norsk Landbrukssamvirke svært positive til tiltaket, det samme er Fylkesmannen i Hedmark, Sigbjørn Johnsen, NHO Innlandet, Hamar kommune, Hedmark Kunnskapspark/Arena Heidner, forskningsmiljøet i Cryogenetics mfl.

NHO Mat og Drikke og Sjømat Norge står som arrangør av arenaen. De skriver i sin tilslutning:

«Sjømat Norge og NHO Mat og Drikke har engasjert seg i arbeidet med den "nye" bioøkonomien, både sjølvstendig og gjennom NHO. Potensialet i dei biologiske næringane er svært stort, men det vil krevje ei bevisst politisk målstyring for å realisere dette potensialet. Gjennom arbeidet i NHO sitt bioøkonomipanel og gjennom eigne organisasjonar arbeider vi med å synleggjere potensialet, klargjere målsetjingar og prioritering av ambisjonar på dette området.

Ein viktig faktor for å lukkast i arbeidet er at ein i større grad enn i dag klarer å kople ulike verdikjeder. Det ligg eit stort verdiskapingspotensial i skjeringspunktet mellom marine næringar, landbaserte næringar og kompetansemiljø. Sjømat Norge og NHO Mat og Drikke er difor positive til initiativ som vil leggje til rette for ein felles arena for dei blå og grønne sektorane. Det er liten tradisjon for samle desse sektorane, og vi meiner det er grunnlag for å etablere ein slik felles arena.

Vi er difor positive til å medverke til "Innlandshavet – En blå-grønn nasjonal arene for bioøkonomi" i 2016, med følgjande føringar:

- *Vi har avgrensa med ressursar til å setje av til den praktiske gjennomføringa av arrangementet og legg til grunn at NHO Innlandet og Hedmark Kunnskapspark står for dette.*
- *Vi ønskjer å ta ei aktiv rolle i programarbeidet for konferansen på Hamar. For oss er det viktig at dette arrangementet er godt koordinert med dei overordna næringspolitiske målsetjingane som NHO sitt bioøkonomipanel har meisla ut, og i samsvar med den politikken Sjømat Norge og NHO Mat og Drikke har på bioøkonomi.*
- *Vi legg vidare til grunn at deltaking frå vår side ikkje vil medføre økonomiske plikter.»*

AMBISJON OG FORMÅL

Ambisjonen med INNLANDSHAVET er å etablere en nasjonal konferanse om bioøkonomi hvor grønn og blå sektor møtes for å drøfte utfordringer og muligheter innenfor norsk matindustri. Målgrupper er regjering, stortingsrepresentanter, næringsliv, forsknings- og kunnskapsmiljøer, finans- og rådgivningsmiljøer på nasjonalt toppnivå.

Regjeringen har varslet at den vil legge fram sin bioøkonomistrategi i forbindelse med statsbudsjettet for 2017. Vi har i lengre tid hatt dialog med Nærings- og fiskeridepartementet v/statssekretær Dilek Ayhan og fagdirektør Thomas A. Malla ved forsknings- og innovasjonsavdelingen i departementet. I tillegg har statsråd Elisabeth Aspaker vært en særdeles god støttespiller i den tidlige fasen. Prosjektet ble også svært godt mottatt av fiskeriminister Per Sandberg under statsrådens besøk i Hamar 9. august. Prosjektet er også presentert for næringsminister Monica Mæland.

Vi har stor tro på å få regjeringens bioøkonomistrategi, eller deler av den, presentert under konferansen INNLANDSHAVET i Hamar 3.11. Alternativt vil en slik arena også egne seg utmerket for en nasjonal høringsdialog.

HVORFOR EN SLIK ARENA?

- Fordi både fiskeren, havbrukeren og bonden produserer mat. Mat er i tiden. Folk vil ha ren mat og sunn mat.
- Fordi det ikke finnes en nasjonal biøkonomiarena som samler norsk sjømat- og landbruksnæring.
- Fordi bioøkonomi har høy prioritet hos politikerne på Stortinget, og i forbindelse med framlegging av statsbudsjettet skal regjeringen legge fram sin strategi for norsk bioøkonomi.
- Fordi NHO og andre har satt bioøkonomi og grønt skifte på agendaen og dette arbeidet må videreføres og utvikles i årevis fremover i et samspill mellom regulerende myndigheter, næringsliv og kunnskapsmiljøer.

Norges fiskerihistorie startet for over 1000 år siden. Allerede i år 875 e.Kr. fant vikingen Torolv Kveldulvsson ut at engelskmennene var interessert i norsk tørrfisk. Dermed var handelen var i gang. På Innlandet er det mange historiske funn om tørrfisk, blant annet i eldgamle føderådskontrakter. Dessuten var tørrfisk et viktig byttemiddel for fiskere som dro til Rørosmart'n. Fra 1644 til 1977 var bergverkssamfunnet på Røros avhengig av tilførsel av matvarer og andre forsyninger. Folk kom fra alle kanter for å selge varer som korn, erter, tørrfisk, småsei, salta og røkt kjøtt, sild, smør, ost, tobakk, humle, lin, lerret, vadmél, brennevin og hester.

ORGANISERING

INNLANDSHAVET etableres som en egen merkevare, og blir i første omgang organisert som et prosjekt underlagt Hedmark Kunnskapspark. Arenaen skal finansieres av sjømat- og landbruksnæringen selv, via næringenes samarbeidspartnere, sponsorer samt aktuelle tilskudds-/støtteordninger. Arbeidet med å utarbeide egen logo/profil og nettsider er i gang.

I tillegg til programkomitéen er det også etablert et sekretariat bestående av fagressurser fra Hedmark Kunnskapspark og NHO Innlandet. For å sikre kontinuitet i prosjektet blir det også etablert en koordineringskomité bestående av:

- Oddvar Hemsøe, Lutfiskfestivalen
- Anders T. Øfsti, Arena Heidner
- Dag Arnesen, Hedmark Kunnskapspark

LOKALISERING AV ARENAEN

- **I Hamar** – «...ved innlandshavet med det store lyset.» - som Rolf Jacobsen uttrykker i diktet «Tanker ved Ånestadskryset».
- **Hamar er sentralt på Innlandet** – i en region hvor NHO har noen av sine største medlemsbedrifter innenfor matproduksjon og bionæringer.

- **Hamar er lett tilgjengelig** fra hele landet - drøyt 50 min. med tog fra OSL/Gardermoen. 1 time og 15 minutter med bil fra Oslo. Fem timer med tog fra Trondheim.
- **Biohuset i Hamar** samler er ett av de fremste matforskningsmiljøene i Norge.
- **Hamar etablerer i år et eget bioøkonomisenter**, og Hedmark Kunnskapspark/Arena Heidner arrangerer sammen med Hamarregionen utvikling «Biotown» i Hamar den 22 september med fokus på den grønne bioøkonomien med genetikk og mat i front.
- **I Hamar samler «Midt i matfatet»** over 10.000 matinteresserte mennesker til mat- og landbruksfestival i Vikingskipet hver høst: http://vikingskipet.com/hoa_event/midt-i-matfatet/
- **I Hamar under Lutfiskfestivalen (2.11-5.11)**. Lutfiskfestivalen arrangeres i år for fjerde gang. Lutfisk er tradisjonskost på Innlandet og en klassisk konkretisering av norsk bioøkonomi - fisken og tilbehøret (bacon, erter, poteter, øl og akevitt mm.). I 2015 ble daværende fiskeriminister Elisabeth Aspaker utnevnt til festivalens æresmedlem nummer to, og statsråden har for lengst meldt sin ankomst også i 2016.
- **I Hamar** – fordi Hedmark Kunnskapspark/Arena Heidner og Lutfiskfestivalen AS tar på seg jobben som teknisk arrangør.
- **Kulturhuset i Hamar** har akkurat de fasilitetene som en slik arena trenger. Hele «passasjen» i 2. etasje er booket til servering og mingling den 3.11. Det er også «Multisalen» som rommer snaut 200 personer og «Kirsten Flagstad-salen» som har plass til 600. I første etasje ligger Café Valuta Kulturhuset som drives av den meget dyktige kokken Hai Hang. Sammen med fiskehandler Kjetil Holen (Knutstad & Holen), TV2-kokk Charlotte Mohn Gaustad og kokk Siv-Hilde Lillehaug, LOFOTMAT i Henningsvær vil vi garantert sørge for uforglemmelige matopplevelser.

Alt ligger med andre ord til rette for at INNLANDSHAVET kan bli den nasjonale arena for bioøkonomi som vi har ambisjoner om å skape.

På vegne av INNLANDSHAVET:

Oddvar Hemsøe
Lutfiskfestivalen

Åge Skinstad
NHO Innlandet

Anders T Øfsti
Arena Heidner

Thomas Farstad
Norway Seafoods